

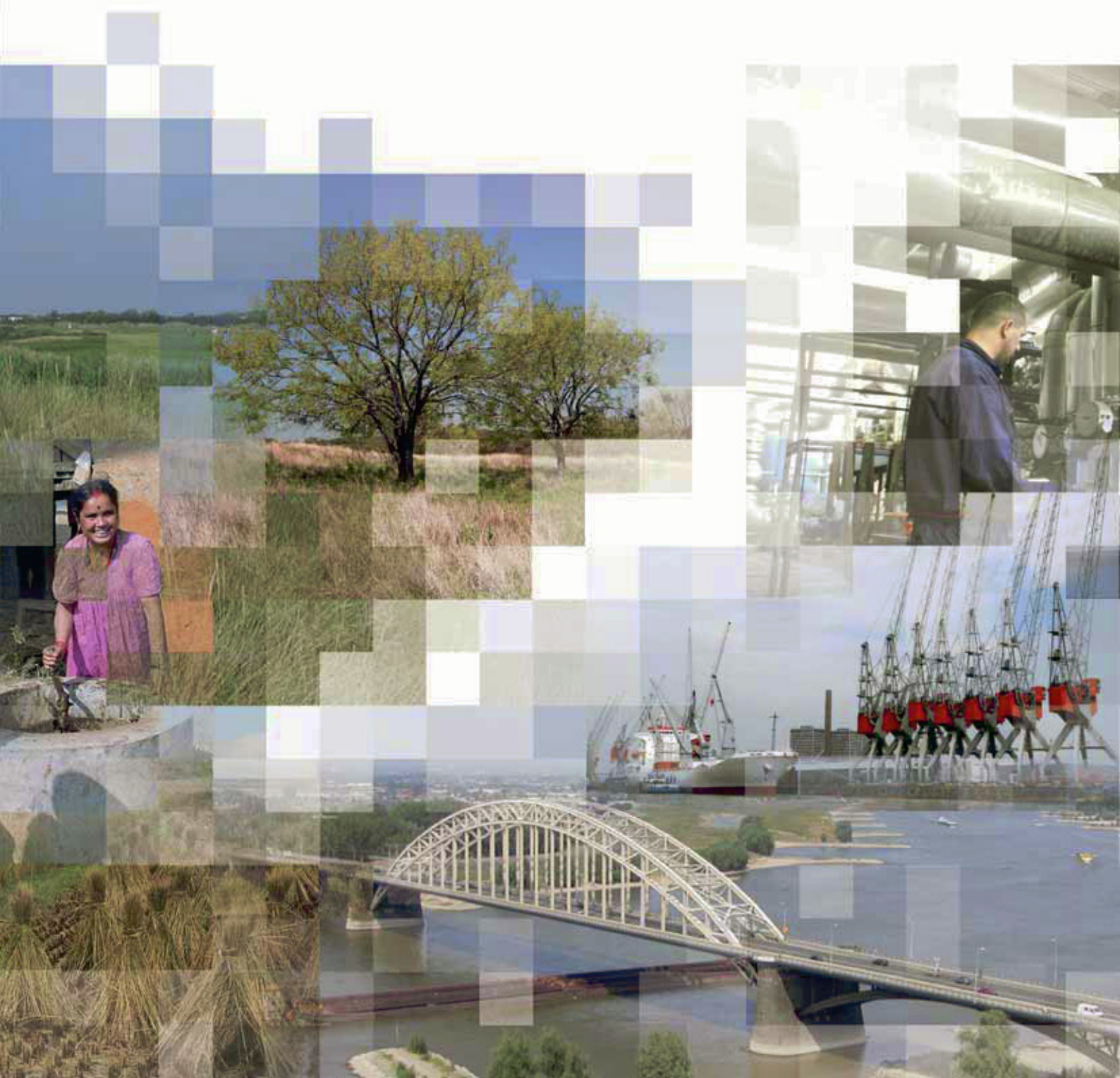

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Gebiedsontwikkeling Ooijen–Wanssum

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

25 juni 2013 / rapportnummer 2799-68

1. Hoofdpunten van het MER

De Provincie Limburg wil een Provinciaal inpassingsplan (PIP) vaststellen voor een gebiedsontwikkeling op de westelijke Maasoever tussen Wanssum en Ooijen (gebiedsontwikkeling Ooijen–Wanssum). Onderdelen van de gebiedsontwikkeling zijn rivierverruiming, hoogwaterbescherming en het creëren van ruimte voor economische ontwikkeling, waaronder uitbreiding van een industriehaven en bedrijventerreinen en mogelijke aanleg van een rondweg. Ter ondersteuning van de besluitvorming over het inpassingsplan door het bevoegd gezag, Provinciale Staten van Limburg, wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld.

Zoals uit de Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) blijkt, gaat het om een integraal plan, waarin de afzonderlijke projectonderdelen nauw met elkaar samenhangen. De afzonderlijke onderdelen verschillen echter aanmerkelijk in voorgeschiedenis, projectdynamiek en schaalniveau. Dit heeft consequenties voor de afbakening van alternatieven en effectbeschrijvingen in het MER. De alternatievenafbakening moet immers volgen uit een probleem- en doelstelling. De mate waarin deze al verkend zijn verschilt per projectonderdeel. Dit betekent dat de afzonderlijke projectonderdelen verschillen in de mate waarin in het MER nog alternatieven verkend moeten worden. Ook kan ‘saldering’ van effecten in het MER leiden tot onvoldoende inzicht in de optredende effecten per projectonderdeel. Op die manier kan het MER zijn functie van hulpmiddel bij de besluitvorming niet optimaal vervullen. Daarom adviseert de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna ‘de Commissie’)¹ zowel op de afzonderlijke onderdelen in te gaan als op het gehele plan. Hierbij signaleert zij twee ‘clusters’ van projectonderdelen: het cluster van maatregelen in verband met hoogwaterveiligheid enerzijds en het cluster van ingrepen rond Wanssum anderzijds. De Commissie adviseert dit verschil tot uitdrukking te brengen in de structuur van het MER door de effecten van zowel de afzonderlijke onderdelen als van beide clusters en het gehele plan in beeld te brengen.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een beeld van de voorgeschiedenis en samenhang van de beide clusters en de afzonderlijke onderdelen hiervan, inclusief de actuele uitgangspunten (op basis van al uitgevoerde studies) voor de separate studies die in het kader van de m.e.r. zullen plaatsvinden;
- een onderbouwing voor de gekozen alternatieven en varianten op basis van de voorafgaand uitgevoerde verkenningen en een toets aan doelbereik;
- een beschrijving van de waterstandverlaging in de Maas die gecreëerd wordt, de wijze waarop de te creëren ‘overruimte’ in het onderhavige plan wordt gebruikt en de wijze waarop daar in de toekomst mee wordt omgegaan;

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder ‘Advisering’ of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

- een onderbouwing van nut en noodzaak van uitbreiding van de haven, het oostelijke en westelijke bedrijventerrein en aanleg van de rondweg op basis van knelpuntanalyses conform de ‘Ladder voor Duurzame Verstedelijking’;
- een beschrijving van de effecten op leefomgeving, natuur, ondergrond, landschap en cultuurhistorie
 - zowel van de afzonderlijke projectonderdelen als per cluster en voor het plan als geheel;
 - zodanig dat de verschillen in scores per alternatief goed in beeld komen;
 - onderscheiden naar effecten in de aanleg- en de gebruiksfase.
- indien gedurende het proces blijkt dat er gerede kans is dat projectonderdelen vertraging oplopen of vervallen, dan ook een beeld van de milieueffecten in die situatie.
- onder de effectbeschrijvingen een Passende beoordeling conform de Natuurbeschermingswet van gevolgen van de uitbreiding van de haven en bedrijventerreinen en van aanleg van de rondweg op Natura 2000-instandhoudingsdoelen.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

2. Structuur van dit advies

2.1 Samenhang binnen het project

Tijdens het locatiebezoek dat de Commissie aan het gebied bracht, werd duidelijk dat bij de verschillende projectonderdelen zoals gepresenteerd in de NRD twee clusters onderscheiden kunnen worden. In het beeld van de Commissie bestaat het ene cluster uit de verschillende maatregelen ten behoeve van de hoogwaterveiligheid, alsmede enkele kleinere initiatieven voor economische ontwikkelingen in het gebied. Het andere cluster bestaat uit ingrepen rond Wanssum: de haven, bedrijventerreinen en rondweg. Aangegeven is dat de doelstellingen ten aanzien van hoogwaterveiligheid **bepalend** zijn en dat landschap **leidend** is bij de uitwerking van de alternatieven.

De Commissie adviseert in het MER duidelijk te maken hoe de afzonderlijke planonderdelen² van elkaar afhankelijk zijn, dan wel consequenties hebben voor elkaars mogelijke oplossingsrichtingen. Een dergelijk overzicht kan ook verhelderend werken voor inzicht in nut en noodzaak van de afzonderlijke ontwikkelingen.

Het voordeel van de integrale aanpak in één inpassingplan en MER is dat er een totaalbeeld ontstaat van kansen, mogelijkheden en (onderlinge) effecten van onderdelen. Anderzijds verschillen de clusters aanzienlijk wat betreft aanleiding, detailniveau, doorloopsnelheid en betrokken partijen. Ook is het zinvol om inzicht te krijgen in (milieu)situaties die kunnen optreden indien één of meerdere planonderdelen onverhoopt vertraging oplopen of vervallen.

² Waar het gaat om ‘planonderdelen’ bedoelt de Commissie de afzonderlijke ingrepen op het gebied van hoogwaterveiligheid, de rondweg, de haven en de beide bedrijventerreinen.

De Commissie adviseert daarom in het MER niet alleen in te gaan op het gebiedsplan als geheel en onderlinge samenhang van de projectonderdelen, maar ook per cluster de milieueffecten van de planonderdelen apart in beeld te brengen. Dit zou ook in de structuur van het MER naar voren kunnen komen.

Indien uit de analyse blijkt dat er een gerede kans is dat één of enkele planonderdelen vertraging oplopen of vervallen dan is het aan te bevelen ook een alternatief zonder deze planonderdelen te ontwikkelen ('terugvalalternatief').

2.2 Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie zij adviseert in het MER op te nemen. Vanwege de in §2.1 genoemde tweedeling in projectonderdelen houdt de Commissie ook in dit advies een tweedeling aan.

In hoofdstuk 3 gaat zij in op de achtergrond, beleid en besluitvorming ten aanzien van de hoogwaterveiligheidsmaatregelen, de verschillende alternatieven hiervoor en de wijze waarop de milieueffecten van de hoogwaterveiligheidsmaatregelen in beeld gebracht moeten worden.

In hoofdstuk 4 gaat de Commissie in op achtergrond, beleid en besluitvorming ten aanzien van de ontwikkelingen bij Wanssum, de verschillende alternatieven die zij adviseert in het MER te behandelen en de milieueffecten van de ontwikkelingen bij Wanssum.

Hoofdstuk 5 geeft overige tips en handreikingen die op het gehele MER van toepassing zijn.

3. Hoogwaterveiligheidsmaatregelen

3.1 Achtergrond, probleem- en doelstelling

Naar de Commissie heeft begrepen zijn de doelstellingen ten aanzien van hoogwaterveiligheid bepalend voor het project. Zoals in de NRD is aangegeven zijn ten aanzien van hoogwaterveiligheid al diverse besluiten genomen. Maak in het MER duidelijk welke keuzes al gemaakt zijn ten aanzien van hoogwaterveiligheid en beoogde waterstandsdeling en hoe milieuarargumenten hierbij een rol hebben gespeeld. Motiveer waarom andere mogelijke oplossingsrichtingen, ook buiten het plangebied, buiten beschouwing blijven in het MER.

Beschrijf, uitgaande van het leidende karakter van de landschappelijke inrichting, welke waterstandsverlaging behaald wordt met de beoogde maatregelen (afzonderlijk en in combinatie). Geef aan hoe combinatie(s) van maatregelen ingezet worden voor het behalen van de taakstelling van 35 cm verlaging bij rivierkilometer 123 (bij afvoer van 3275 m³/s) en voor de extra verlaging ten behoeve van economische ontwikkeling en onvoorziene omstandigheden (zoals hydraulische ruwheid door vegetatieontwikkeling en/of archeologische vondsten).

3.2 Beleidskader

Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor de hoogwatermaatregelen. Geef aan of het voornemen kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen en ga in op ontwerpcriteria die voortkomen uit beleid. Ga in elk geval in op:

- beleid op het gebied van hoogwaterveiligheid, o.a. de Waterwet, Ruimte voor de Rivier en het Deltaprogramma, waaronder de keuze van beschermingsniveaus en het tijdstip waarop deze bereikt moeten zijn (1:250 in 2020 en/of 1:1250 in 2100).
- natuurbeleid, Natura 2000, Flora- en Faunawet en EHS;
- gemeentelijk en provinciaal beleid ten aanzien van ontgrondingen, landschap en cultuurhistorie (waaronder archeologie).

3.3 Te nemen besluit(en)

De m.e.r.-procedure wordt doorlopen voor een besluit over het provinciaal inpassingsplan. Daarnaast zullen andere besluiten genomen worden voor de realisatie van de hoogwaterveiligheidsmaatregelen. Geef per onderdeel aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is, wat globaal de tijdsplanning is en hoe de verschillende planonderdelen met elkaar samenhangen.

Beschrijf de verhouding van het inpassingsplan tot de vigerende bestemmingsplannen in het plangebied en geef aan of het inpassingsplan deze volledig zal vervangen.

Volgens de NRD (p. 45) zal het inpassingsplan als 'besluit' dienen voor de hoogwaterveiligheidsmaatregelen. Hieruit leidt de Commissie af dat het MER tevens als project-MER voor alle uitvoeringswerkzaamheden (inclusief ontgrondingen) dient. In de volgende paragrafen is van een bijbehorend detailniveau van effectbeschrijving uitgegaan.

3.4 Voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit betreft vaststelling van een inpassingsplan voor verschillende maatregelen op het gebied van hoogwaterveiligheid. Ga ook in op de niet m.e.r.-plichtige ontwikkelingen die het inpassingsplan mogelijk maakt voor zover deze onderdelen aanzienlijke milieugevolgen hebben, al dan niet in cumulatie met de m.e.r.-plichtige activiteiten. Motiveer de te onderzoeken alternatieven aan de hand van de gestelde doelen (zie ook §2.1). Beschrijf hiertoe:

- in hoeverre de verschillende planonderdelen inspelen op de gevolgen van klimaatverandering. Ga daarbij specifiek in op hoogwaterveiligheid, wateroverlast en verdroging;
- welke afwegingen (bijvoorbeeld in het kader van het MIRT) al zijn gemaakt ten aanzien van deze en andere, mogelijk toekomstig noodzakelijke, maatregelen.

De te kiezen aanbestedingsvorm voor de realisatie en de vrijheid die marktpartijen krijgen hebben een wezenlijke invloed op de uiteindelijke milieueffecten van de ontgrondingen die nodig zijn voor het behalen van de doelen voor waterstandverlaging. Geef aan

- welke beleidsuitgangspunten en criteria worden gehanteerd voor de omvang/diepte van de ontgrondingen;

- wat op grond hiervan de minimale en maximale varianten voor ontgroning zijn inclusief de ruimte voor omputten van grond;
- in welke volgorde en op welke locaties in het plangebied ontgroningen, verwijderen van bestaande kades en aanleg van nieuwe kades, inrichting en beheer zullen plaatsvinden;
- welke aan- en afvoerroutes, opstel- en opslaglocaties en werkmethodes beoogd worden;
- welke maatregelen ten aanzien van verkeersveiligheid beoogd worden;
- of en welke voorzieningen zullen worden getroffen bij (tijdelijke) wijzigingen in de grondwaterhuishouding.

Beschrijf in het MER duidelijk (en geïllustreerd met voldoende kaartmateriaal):

- Bestaande waterkeringen die worden verwijderd alsmede nieuw aan te leggen waterkeringen (tracé, vorm, lengte, afmetingen);
- Bestaande infrastructuur, waaronder wegen, paden, kunstwerken, kabels en leidingen die aanwezig zijn dan wel verplaatst moeten worden;
- Bestaande woningen ter plaatse van de beoogde watergeulen en of deze gehandhaafd kunnen worden dan wel geamoveerd moeten worden;
- Het huidige en toekomstige grondgebruik (functiewijziging);

Presenteer tevens een grondbalans voor de verschillende locaties met daarin onderscheid van de winbare hoeveelheden klei, zand en grind en de geschiktheid hiervan voor specifieke toepassingen. Geef indien er sprake is van omputten of terugstorten de kwantiteit en kwaliteit aan van niet-vermarktbaar materiaal zoals dekgrond, en de bergingslocatie hiervoor. Geef ook de ruimtelijke mogelijkheden weer om vrijkomende grond tijdelijk op te slaan gezien de onwaarschijnlijkheid van het werken met een gesloten grondbalans gedurende alle fasen van de uitvoering.

3.5 Referentiesituatie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten. Voor de hoogwaterveiligheidsmaatregelen betekent dit onder andere dat de maatregelen in de Oude Maasarm die reeds door Staatsbosbeheer in uitvoering genomen zijn kunnen worden aangemerkt als autonome ontwikkeling. Beschrijf in het MER welke andere rivierverruimingsmaatregelen autonoom zijn.

3.6 Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

3.6.1 Bodem en water

Beschrijf in het MER de bodemopbouw, hoogteligging en (geo-)hydrologische gesteldheid van het plangebied. Ga hierbij met name in op:

- grond- en oppervlaktewaterpeilen;

- de grondwaterstromingssituatie (herkomst, kwel/infiltratie);
- eventuele bodem- en grondwaterverontreinigingen en verontreinigd slib;
- de waterkwaliteit, specifiek de kwaliteit van het kwelwater en de relatie hiervan met de beoogde natuurontwikkeling.

Beschrijf voor de verschillende varianten de tijdelijke en permanente gevolgen voor de grond- en oppervlaktewaterhuishouding. Ga ook in op mogelijke compenserende maatregelen. Aandachtspunt hierbij is de ijking/kalibratie (en de onzekerheden daarin) van geohydrologische modellen, met name waar het gaat om de onzekerheid in lokale kwelsterktes als gevolg van bodemheterogeniteit in relatie tot natuurontwikkeling.

Geef aan of er een monitoringprogramma wordt opgezet en welke gegevens hierin als uitgangspunt worden genomen (nulsituatie en eindsituatie) om de uiteindelijke geohydrologische effecten te kunnen kwantificeren.

3.6.2 Landschap en cultuurhistorie

Landschappelijke waarden

In de Visie Natuur en Landschap en het MIRT is een duidelijke analyse van de ontwikkeling van de landschappelijke structuren en het historisch landschap opgenomen. Geef in het MER op hoofdlijnen een overzicht in woord en beeld van:

- de vormen in het landschap (geomorfologische kenmerken) waarin het natuurlijk systeem van de ontwikkeling van het landschap nog afleesbaar is en nog zichtbaar in het huidige landschap (oude stroomgeulen, terrassen);
- de landschappelijke structuren, met name het kenmerkende karakter, de gaafheid en de zeldzaamheid van het landschapstype;
- de ruimtelijk visuele kenmerken, zoals openheid en geslotenheid, zichtlijnen en oriëntatiepunten (landmarks).

Cultuurhistorische waarden

Beschrijf en geef op kaarten aan de archeologische waarden, de historisch geografische waarden (historisch landschap) en historische bebouwing, waaronder monumenten. Er is reeds archeologisch bureauonderzoek en verkennend veldonderzoek naar mogelijke archeologische vindplaatsen uitgevoerd. Ga in het MER in op de omvang, begrenzing en 'behoudenswaardigheid' van aangetroffen archeologische vindplaatsen.

Effecten

Voor de ontwikkeling van alternatieven van de planonderdelen is aangegeven dat landschap leidend is. Beschrijf het beoordelingskader dat wordt gehanteerd voor de effectbepaling op landschap. Bepaal hiertoe op basis van de analyse van de huidige situatie de kernkwaliteiten van het landschap (ruimtelijke kwaliteit) en geef aan waar en hoe door de voorgenomen plannen bestaande landschappelijke en cultuurhistorische waarden verloren gaan, oude waarden hersteld kunnen worden en nieuwe waarden kunnen worden toegevoegd. Ga ook in op mogelijke mitigerende maatregelen om effecten te beperken.

3.6.3 Natuur

Algemeen

Geef in het MER aan welke kenmerkende habitats en soorten aanwezig zijn in het studiegebied. Beschrijf de autonome ontwikkeling van de natuur in het gebied. Ga daarna in op de ingreep-effectrelatie tussen de beoogde ingrepen en de in het studiegebied aanwezige natuurwaarden. Geef aan welke dieren en planten schade ondervinden, wat de aard van de gevolgen³ is, wat deze gevolgen voor de populaties betekenen en welke mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen. Ga tevens in op de ecologische meerwaarde van de nieuwe maatregelen. Geef aan welke soorten en ecotopen er in en bij de twee nieuwe hoogwatergeulen en de Oude Maasarm kunnen worden verwacht ten opzichte van de autonome ontwikkeling.

Speciale aandacht verdient het beheer. Geef aan in hoeverre hydraulische ruwheid door vegetatie wordt tegengegaan en welke beperkingen dit oplevert voor natuurontwikkeling. Geef aan in hoeverre hiervoor een deel van de te creëren 'overruimte' kan worden aangewend.

Gebiedsbescherming

In de reeds uitgevoerde Voortoets Natuurbeschermingswet⁴ over de gebiedsontwikkeling worden duidelijke conclusies getrokken over de mogelijke significant effecten op Natura 2000-gebieden. Er is gekeken naar geluidbelasting, stikstofdepositie en hydrologische effecten op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden Boschhuizerbergen en Maasduinen. Als gevolg van de hoogwaterveiligheidsmaatregelen treden deze niet op.

De provincie Limburg heeft de herijking en daarmee de herbegrenzing van de Ecologische hoofdstructuur nog niet afgerond. Geef aan welke gebieden in het plangebied hoogstwaarschijnlijk tot de EHS gaan (of blijven) behoren. Beschrijf voor de EHS-gebied(en) in en rond het plangebied de daarvoor geldende 'wezenlijke kenmerken en waarden'. Onderzoek welke gevolgen het initiatief voor deze actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft. Voor de EHS geldt volgens de Nota Ruimte een 'nee-tenzij' regime. Geef aan hoe voldaan wordt aan de door de provincie ontwikkelde compensatiemethodiek voor eventuele negatieve effecten in de EHS.

De provincie onderscheidt daarnaast POG-gebieden (Provinciale Ontwikkelingszone Groen) en P3-gebieden (Ruimte voor veerkrachtige watersystemen). Geef ook van deze gebieden aan of ze binnen het plangebied voorkomen. Onderzoek of het initiatief gevolgen heeft voor deze zones. Beschrijf ook de positieve effecten die de hoogwatermaatregelen voor EHS, POG en P3-gebieden kunnen hebben.

³ Bijvoorbeeld vernietiging door vergraving of (periodieke) overstromingen, verstoring, verandering van de waterhuishouding en versnippering.

⁴ CSO Adviesbureau: Voortoets Natuurbeschermingswet 1998 Gebiedsontwikkeling. Versiedatum: 1 juni 2012. Status: definitief.

Soortenbescherming⁵

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Geef indien verbodsbepalingen⁶ overtreden kunnen worden aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Ga tevens in op mitigerende en compenserende maatregelen en positieve effecten voor beschermde soorten die als gevolg van het initiatief kunnen worden verwacht.

3.6.4 Woon- en leefmilieu

Beschrijf de geluidsaspecten van de verschillende uitvoeringsmogelijkheden die er zijn voor de aanlegfase (ga hierbij in op aanrijdroutes, methoden, werktijden en dergelijke uitvoeringsaspecten zoals genoemd in §3.4 van dit advies). Geef aan voor welke woningen en voor welke periode de aanleg gevolgen kan hebben op het gebied van (laagfrequent) geluid, trillingshinder en luchtkwaliteit.

4. Rondweg, bedrijventerreinen en haven

4.1 Achtergrond, probleem- en doelstelling

Ten aanzien van de beoogde ontwikkelingen in Wanssum (uitbreiding haven, oostelijk en westelijk bedrijventerrein en rondweg) blijkt uit de NRD onvoldoende welke problemen hiermee dienen te worden opgelost, welke ambities er zijn en wat het voortraject is geweest.

Beschrijf voor de rondweg welke problemen ten aanzien van verkeersdoorstroming en leefbaarheid er op dit moment spelen. Gebruik hierbij zoveel mogelijk kwantitatieve gegevens. Beschrijf de functie van de N270 in regionaal verband, de relatie met het provinciale en hoofdwegennet en de problemen die de verkeersafwikkeling ondervindt. Geef aan hoeveel en welke woningen een geluidsbelasting boven de 48 dB ondervinden vanwege wegverkeer en presenteer dit in klassen van 5 dB. Beschrijf of er woningen zijn die, als gevolg van de verkeersafwikkeling van de N270, niet voldoen aan de normen voor luchtkwaliteit (fijn stof of NO₂). Beschrijf tevens in hoeverre de bestaande 'industrieterrein haven Wanssum' en het oostelijk gelegen bedrijventerrein overlast veroorzaken, zowel in Wanssum als Well. Geef de ligging van de vigerende geluidszone rondom het 'industrieterrein haven Wanssum' aan, geef aan in hoeverre deze zone reeds is ingevuld en beschrijf eventueel verleende hogere grenswaarden.

⁵ Op de website <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/biodiversiteit/planten-en-dieren-beschermen> is uitgebreide informatie te vinden over soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

⁶ De verbodsbepalingen zijn opgenomen in art. 8 (planten) en 9 - 12 (dieren) van de Flora- en faunawet.

Geef aan welke economische ontwikkelingen respectievelijk de uitbreiding van de haven, het westelijke ('natte'/gezoneerde) en het oostelijke bedrijventerrein noodzakelijk maken. Ga daarbij in op de beoogde dimensionering en segmentering van de haven en de bedrijventerreinen. Geef aan hoe deze ontwikkelingen passen binnen regionaal en provinciaal economisch beleid. Geef aan of in een eerder stadium alternatieven zijn overwogen en zo ja, waarom deze zijn afgefallen, welke milieuoverwegingen hierbij een rol hebben gespeeld en welke keuzes nog open staan ten aanzien van omvang, locatie, segmentering, milieucategorie en fasering. Maak hierbij gebruik van de Handreiking Ladder voor Duurzame Verstedelijking.⁷

Werk deze probleemanalyses uit in een doelstelling en vertaal deze in toetsbare criteria voor de verkeersproblemen, de leefbaarheidsproblemen en de economische ambities. Zorg dat de criteria een duidelijk onderscheid tussen doelbereik en effectbeschrijving mogelijk maken.

4.2 Beleidskader

Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor de respectievelijke planonderdelen. Geef aan of de voornemens kunnen voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen en ga in op ontwerpcriteria die voortkomen uit beleid. Ga daarbij in ieder geval in op ruimtelijk-, economisch-, milieu- en mobiliteitsbeleid op lokaal, regionaal en waar relevant provinciaal niveau.

4.3 Te nemen besluit(en)

De m.e.r.-procedure wordt doorlopen voor een besluit over het provinciaal inpassingsplan. Voor de voorgenomen activiteiten fungeert het MER deels als project-MER en deels als plan-MER. Beschrijf wat dit betekent voor het inpassingsplan, de noodzakelijke vervolgbesluitvorming en de vigerende bestemmingsplannen. Daarnaast zullen andere besluiten genomen worden voor de realisatie van de verschillende planonderdelen. Geef aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is, wat globaal de tijdsplanning is en hoe de verschillende planonderdelen met elkaar samenhangen.

4.4 Voornemen en alternatieven rondweg, bedrijventerreinen en haven

4.4.1 Samenhang deelprojecten en alternatieven

De in hoofdstuk 3 van de NRD gepresenteerde varianten komen niet voort uit duidelijke probleem- en doelstellingen voor de afzonderlijke projectonderdelen

- aanleg van de rondweg;
- uitbreiding van de haven met het westelijke bedrijventerrein;
- uitbreiding van het oostelijke bedrijventerrein.

Ook blijkt uit de NRD niet of en in hoeverre deze afzonderlijke onderdelen van elkaar afhankelijk zijn. De Commissie adviseert daarom allereerst per projectonderdeel mogelijke varianten op doelbereik te beschouwen, waarbij ook moet worden aangegeven of en hoe de ver-

⁷ Handreiking Ladder voor Duurzame Verstedelijking, Ministerie Infrastructuur en Milieu, oktober 2012.

schillende projectonderdelen van elkaar afhankelijk zijn. Vervolgens kunnen de afzonderlijke varianten worden samengevoegd tot integrale varianten.

4.4.2 Haven en westelijk bedrijventerrein

In de NRD wordt niet ingegaan op alternatieven voor uitbreiding van de haven. Maak in het MER duidelijk of er, en zo ja welke, varianten voor de haven mogelijk zijn. Geef tevens aan

- aan welke eisen met betrekking tot kadelengete en toegankelijkheid voor scheepvaartklassen de haven moet voldoen en waarom;
- welke typen bedrijvigheid beoogd worden;
- in welke vorm er op- en overslag van goederen zal plaatsvinden en wat voor faciliteiten hiervoor getroffen worden;
- of er op- of overslag van (milieu)gevaarlijke stoffen plaats zal vinden en zo ja, op welke wijze geborgd wordt dat deze geen gevolgen kunnen hebben voor bodem, water, natuur en externe veiligheid;
- hoe bij het ontwerp en inrichting rekening is gehouden met de hoogwaterveiligheid en of het bedrijventerrein wordt opgehoogd;
- welke mogelijkheden er worden gecreëerd voor de vestiging van nieuwe 'grote lawaaimakers' en welke mogelijkheden er zijn om de geluidzone te verruimen.

4.4.3 Rondweg

In de NRD worden verschillende varianten voor de rondweg gepresenteerd. Deze zijn wel getoetst aan het doelbereik voor waterstandsdeling, maar niet aan doelstellingen ten aanzien van leefbaarheid, landschap en natuur. De Commissie adviseert in het MER de varianten te toetsen aan de criteria ten aanzien van leefbaarheid en verkeersafwikkeling (zie §4.1 van dit advies). Zij adviseert de variant 'bestaand tracé+' tevens uit te breiden met oplossing van het rivierhydraulische knelpunt bij de brug over de Groote Molenbeek. Indien uit deze toetsing blijkt dat ook andere dan de voorgestelde noordvariant voldoen aan de doelstellingen dan adviseert de Commissie deze variant(en) ook in het MER mee te nemen.

4.4.4 Uitbreiding van het westelijke en oostelijke bedrijventerrein

Uit de NRD blijkt onvoldoende voor welke typen bedrijvigheid de uitbreidingen van beide bedrijventerreinen bedoeld is, wat de relatie met de haven is en welke capaciteit voor aan- en afvoer over weg en over water nodig is. Onderbouw in het MER per terrein de beoogde omvang (aantal ha) en de toe te laten milieucategorieën. Conform de 'Ladder voor duurzame verstedelijking' adviseert de Commissie de (eventueel na herstructurering en/of kleine uitbreiding) beschikbare ruimte op bestaande locaties af te zetten tegen een onderbouwde behoefte aan uitbreiding van bedrijventerreinen.

4.4.5 Overige ontwikkelingen

In de NRD en onderliggende stukken wordt in het kader van leefbaarheid in Wanssum ook gesproken over ontwikkeling van de kern van het dorp, de opwaardering van de jachthaven, het inrichten van een MKB-plein etc. Geef aan in hoeverre deze ontwikkelingen en andere ingediende initiatieven al dan niet deel uitmaken van de gebiedsontwikkeling en hoe de effecten hiervan zijn meegewogen.

4.5 Referentiesituatie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Tijdens het locatiebezoek dat de Commissie aan het plangebied bracht, is toegelicht dat de hoogwaterveiligheidsmaatregelen bepalend zijn en ingevolge wetgeving uiterlijk in 2020 gerealiseerd moeten zijn. De Commissie adviseert daarom bij de beschrijving van mogelijke varianten voor de ontwikkelingen rond Wanssum en de effecten hiervan de hoogwaterveiligheidsmaatregelen als autonome ontwikkeling te beschouwen.

4.6 Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.6.1 Verkeer

Wegverkeer

Verkeer is op zichzelf geen milieuaspect, maar een belangrijke veroorzaker van effecten op woon- en leefmilieu. Beschrijf voor de verschillende varianten voor het studiegebied:

- de netwerken voor fiets, openbaar vervoer, personen- en vrachtverkeer;
- de verkeersintensiteiten op de verschillende wegen onderscheiden in personenverkeer en vrachtverkeer;
- de belangrijkste verkeersstromen in, van/naar en door het studiegebied, met aandacht voor de functie van de N270 en de routekeuze voor het (vracht)verkeer in de regio;
- de verkeersafwikkeling (I/C-verhouding) op relevante wegen in ochtend- en avondspits;
- de verkeersveiligheid en de barrièrewerking van bestaande en nieuwe routes;
- de verkeerstoename als gevolg van de uitbreiding van bedrijvigheid.

Geef in het MER een beknopte toelichting op het verkeersmodel en de uitgangspunten en aannames die hierin zijn gebruikt. Geef aan welke onzekerheidsmarges van toepassing zijn. Zo nodig kan een scenariobenadering worden toegepast.

Scheepvaart

Beschrijf in het MER het scheepvaartverkeer op de Maas nabij de haven, de intensiteiten in haven en havenkanaal en de gevolgen van de te onderzoeken varianten hierop. Dit zowel voor de beroeps- als recreatievaart. Interactie tussen beide vaarweggebruikers is hier van belang. Ga in op mogelijke nautische knelpunten aan de hand van de verwachte scheepstypen (afmetingen) en vaarbewegingen.

4.6.2 Geluid

Verkeersgeluid

Beschrijf voor de relevante wegen in het plangebied de huidige geluidbelasting op gevoelige bestemmingen en de toekomstige autonome geluidbelasting (tenminste tien jaar na aanpassing van de weg). Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan het 'Reken- en meetvoorschrift geluid 2012'.

Beschrijf per rondwegvariant de aantallen geluidbelaste woningen in klassen van 5 dB vanaf de voorkeursgrenswaarde van 48 dB. Breng zowel het relevante geluidsbelaste oppervlak

voor de (woon-)omgeving in beeld, als het aantal geluidgehinderden in het studiegebied. Gebruik hierbij de dosis-effect relaties die in de Regeling geluidhinder milieubeheer gegeven worden. Onderzoek of stille(re) alternatieven denkbaar zijn. Zo ja, vergelijk op kaart op hoofdlijnen de geluidseffecten hiervan. Denk ook aan maatregelen zoals een andere verdeling van vervoerstromen over de weg, dynamisch verkeersmanagement, snelheidsverlaging, bronmaatregelen zoals stil asfalt en overdrachtmaatregelen zoals geluidsschermen.

Industriegeluid

Beschrijf per variant de maximale geluidsemissies van de bedrijven en de overslagactiviteiten op de bedrijventerreinen. Besteed aandacht aan de cumulatie van de verschillende nieuwe en bestaande bedrijven. Ga hierbij uit van concrete activiteiten of geluidsprognoses per milieucategorie. Besteed aandacht aan de mogelijkheden voor het verruimen van de geluidzone, mogelijke maatregelen (bron- en overdracht) en de eventueel benodigde hogere grenswaarden vanwege industrielawaai.

Cumulatie

Geef zowel de geluidsbelasting per bronsoort (verkeer of industrie) als gecumuleerd: geef aan bij hoeveel en welke woningen de voorkeursgrenswaarden van beide geluidssoorten worden overschreden.

4.6.3 Luchtkwaliteit

Om de alternatieven onderling en met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om de effecten op de luchtconcentraties van fijn stof (PM_{10} en $PM_{2,5}$ ⁸) en NO_2 te beschrijven, ook onder de grenswaarden⁹. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van berekeningen die voldoen aan de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007. Eenvoudiger berekeningen volstaan wanneer hiermee keuzes tussen alternatieven en conclusies voldoende onderbouwd kunnen worden. Presenteer de resultaten van de berekeningen per klasse van $1,0 \mu g/m^3$ en geef per klasse de hoeveelheid aan van woningen en andere gevoelige objecten en groepen, zodat de verschillen tussen de scenario's ook onder de grenswaarden duidelijk worden. Toets de uitkomsten aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit (hoofdstuk 7 Wet milieubeheer). Ga hierbij in op zowel de effecten vanwege de rondweg als vanwege de industriële activiteiten.

Ga tevens in op de aanwezigheid of mogelijke vestiging van bedrijven die geurhinder (kunnen) veroorzaken.

4.6.4 Externe veiligheid

Presenteer het risico (plaatsgebonden risico en groepsrisico) voor de huidige situatie in het MER, alsmede voor de situatie na realisatie van het voornemen, zodat de toename of afna-

-
- 8 Op dit moment zijn de rekenmethoden voor $PM_{2,5}$ nog niet opgenomen in de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit. Als deze regeling ten tijde van het plan-MER nog niet beschikbaar is, beredeneer de concentraties $PM_{2,5}$ dan op basis van de dan best beschikbare kennis en inzichten.
- 9 Ook onder de huidige luchtkwaliteitsgrenswaarden kunnen nog aanzienlijke gezondheidseffecten optreden.

me¹⁰ van risico's inzichtelijk worden. In het MER moet duidelijk zijn met welke maatregelen een aanvaardbaar risico bereikt wordt. De risico's dienen getoetst te worden aan de grens- en richtwaarde van het plaatsgebonden risico en de oriënterende waarde van het groepsrisico uit het BEVI. Beschouw hierbij expliciet de toename van het risico ten aanzien van (beperkt) kwetsbare objecten buiten de inrichtingsgrens. Besteed ook aandacht aan de veiligheidsaspecten in een hoogwatersituatie.

Ga ook in op vervoer van gevaarlijke stoffen over het water en over de weg en betrek hierbij de invloed van de verschillende uitbreidingsscenario's voor de bedrijventerreinen.¹¹

4.6.5 Bodem en water

De herinrichting van het gebied resulteert in een wijziging van de grond- en oppervlaktewaterhuishouding van het terrein en zijn omgeving. Beschrijf de mate waarin in het studiegebied sprake zal zijn van ontgraving, ophoging, verdroging/vernatting (inclusief waterbalansen) en de effecten op bestaande bebouwing en aanwezige infrastructuur.

Geef op basis van een bodemkwaliteitskaart een overzicht van de mogelijke effecten van ontgraving en ophoging in relatie tot de rondweg en bedrijventerreinen, alsmede de gevolgen van bedrijfsvestiging of -verplaatsing (bv. ten aanzien van noodzaak tot bodemsanering). Ga ook in op de mogelijke gevolgen voor grond- en oppervlaktewater.

Beschrijf per planonderdeel de gevolgen voor de waterstandsverlaging in de Maas en geef aan wat het effect is op het beschikbare saldo aan 'overruimte' dat gecreëerd wordt door de waterstandverlagende maatregelen ten behoeve van hoogwaterveiligheid.

4.6.6 Natuur

Natura 2000

In de reeds uitgevoerde Voortoets Natuurbeschermingswet¹² over de gebiedsontwikkeling wordt (op basis van onderzoek naar geluidbelasting, stikstofdepositie en hydrologische effecten op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden Boschhuizerbergen en Maasduinen) geconcludeerd dat negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten. Het betreft de effecten door toename van stikstofdepositie op gevoelige habitattypen en de effecten van geluidsbelasting op de broedvogels in het Natura 2000-gebied Maasduinen. Voor het inpassingsplan wordt een verkeersstudie uitgevoerd naar de effecten van de nieuwe rondweg en de uitbreiding van de haven en het industriegebied. Met deze gegevens kan meer zekerheid worden gekregen over de stikstofdepositie en de geluidsbelasting voor de Natura 2000-gebieden. Er wordt aanbevolen de effecten van stikstof op gevoelige habitattypen en

¹⁰ Bijvoorbeeld door vervoer van gevaarlijke stoffen via de rondweg in plaats van door de kern of door verplaatsing van het gasoverslag- en distributiebedrijf.

¹¹ Uit rapport 'Haalbaarheidsstudie Rondweg Wanssum, (Oranjewoud, 10 maart 2009) blijkt dat de toename van het groepsrisico door de rondweg versterkt wordt door grotere aantallen personen op de (uitgebreide) bedrijventerreinen.

¹² CSO Adviesbureau: Voortoets Natuurbeschermingswet 1998 Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum. Versiedatum: 1 juni 2012. Status: definitief.

de effecten van geluid op broedvogels nader te onderbouwen en een Passende Beoordeling uit te voeren voor deze onderdelen.

Beschrijf de mogelijke invloed van het voornemen op beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden Maasduinen en Boschhuizerbergen en wellicht het beschermde Natuurmonument Rouwkuilen. Geef per gebied de begrenzingen aan op kaart, inclusief een duidelijk beeld van de ligging ten opzichte van het plangebied.

Presenteer voor de Natura 2000-gebieden:

- de instandhoudingsdoelstellingen voor de verschillende soorten en habitats en of sprake is van een behoud- of verbeterdoelstelling;
- de actuele en verwachte oppervlakte en kwaliteit van habitattypen en leefgebieden voor soorten;
- de actuele en verwachte populatieomvang van soorten aan de hand van meerjarige trends.

Onderzoek in de Passende beoordeling of de zekerheid kan worden verkregen dat het project (al dan niet in cumulatie met andere projecten) de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast.¹³ Uit wetgeving volgt dat een project of plan alleen doorgang kan vinden als zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast of de 'ADC-toets'¹⁴ met succes wordt doorlopen.

Ga voor het beschermde Natuurmonument eveneens na of de natuurwaarden op grond waarvan de aanwijzing tot stand is gekomen niet worden aangetast.

Ecologische hoofdstructuur en Provinciale Ontwikkelingszone Groen

De provincie Limburg heeft de herijking en daarmee de herbegrenzing van de Ecologische hoofdstructuur nog niet afgerond. Geef aan welke gebieden in de buurt van de initiatieven hoogstwaarschijnlijk tot de EHS gaan (of blijven) behoren. Onderzoek welke gevolgen het initiatief voor actuele en potentiële kenmerken en waarden van de nabijgelegen Ecologische hoofdstructuur heeft. Voor de EHS geldt volgens de Nota Ruimte een 'nee-tenzij' regime. Geef aan hoe het 'nee-tenzij' regime provinciaal is uitgewerkt en of het voornemen hierin past. Geef daarbij aan hoe voldaan wordt aan de door de provincie ontwikkelde compensatiemethodiek op eventuele negatieve effecten in de EHS. Indien er POG- of P3-gebieden in het geding zijn beschrijf dan eveneens de gevolgen en de mogelijkheden voor compensatie.

Soortenbescherming

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren

¹³ Uit de huidige lijn in de jurisprudentie volgt dat dit het geval is wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er geen schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken zijn.

¹⁴ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

van een vaste rust- of verblijfplaats. Geef indien verbodsbepalingen overtreden kunnen worden aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Geef aan of mitigatie in dergelijke gevallen mogelijk is.

4.6.7 Landschap en cultuurhistorie

In de Visie Natuur en Landschap is geen rekening gehouden met de mogelijke ontwikkeling van de planonderdelen binnen de cluster Wanssum. Maak in het MER zichtbaar hoe het landschap leidend is geweest bij de ontwikkeling van alternatieven en varianten voor de locatiekeuze en de omvang van de planonderdelen. Beschrijf in het MER, op basis van de resultaten van de analyse van de kernkwaliteiten van het landschap en de cultuurhistorie (zie §3.6.2 van dit advies) de effecten van de alternatieven en varianten zowel van het complex als geheel als van de planonderdelen afzonderlijk. Maak daarbij ook gebruik van beeldmateriaal en betrek daar ook de omgeving van het plangebied bij, inclusief de overzijde van de Maas. Ga daarbij in ieder geval in op:

- de visueel-ruimtelijke veranderingen in de structuur van het landschap, zichtlijnen en oriëntatiepunten, inclusief effecten op de belevingswaarden van bebouwing, installaties en kunstwerken vanuit de omgeving en de herkenbaarheid van het historisch landschap;
- doorsnijdingen van landschappelijke relaties in het gebied en de daarmee gepaard gaande veranderingen in de landschappelijke (geomorfologische) en cultuurhistorische gaafheid en samenhang;
- aantasting van cultuurhistorische waarden zoals sloop van monumenten;
- effecten op het bodemarchief door ontgraving, ophoging, vernatting of verdroging.

5. Overige aspecten

5.1 Algemeen

Beschrijf de milieugevolgen per planonderdeel, per cluster en als geheel. Dit om te voorkomen dat bij de beschrijving positieve gevolgen op het ene planonderdeel worden 'weggestreept' tegen negatieve gevolgen voor een ander planonderdeel (ook in de samenvatting). Breng bovendien de effecten van de verschillende projectonderdelen in de aanlegfase en na afronding afzonderlijk in beeld. Maak bij de beoordeling van de alternatieven een duidelijk onderscheid tussen de scores op doelbereik en de milieueffecten. Gebruik de referentiesituatie(s) om zowel het doelbereik als de effecten van het plan te toetsen.

Onderbouw de keuze van de rekenregels/-modellen en van de gegevens waarmee de gevolgen van het voornemen voor verkeer en geluid worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepaling. Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens (bron, ouderdom, betrouwbaarheid, e.d.) en in de gehanteerde rekenregels/-modellen (afleiding en bandbreedte van kritische parameterwaarden, modelkalibratie, e.d.). Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen en geef aan wat dit betekent voor de vergelijking van de alternatieven.

Beschrijf in het MER het plangebied, te weten het gebied waar de te onderzoeken planonderdelen/alternatieven zich bevinden en waar het inpassingsplan voor zal gelden. Beschrijf daarnaast het studiegebied, het gebied waar de effecten als gevolg van het voornemen zullen optreden. Het studiegebied verschilt in principe per (milieu-) aspect van omvang. Geef per aspect aan op welke wijze de omvang van het studiegebied tot stand is gekomen. Met name voor de projectonderdelen rond Wanssum wijst de Commissie erop, dat de effecten in het gehele studiegebied beschreven dienen te worden.

In de voorgeschiedenis van het project is al heel veel milieu-informatie verzameld, waaronder een deel van de informatie die de Commissie in dit advies adviseert in beeld te brengen. Waar relevant en nog voldoende actueel kan verwezen worden naar eerdere rapportages. Wel dient de informatie duidelijk gestructureerd en ontsloten te zijn.

5.2 Vergelijking van alternatieven

De milieueffecten van de alternatieven moeten onderling én met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de aard en mate waarin de alternatieven andere effecten veroorzaken. Vergelijk bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie en betrek daarbij de doelstellingen, grens- en streefwaarden van het milieubeleid.

Geef voor ieder van de alternatieven aan in welke mate de gestelde doelen kunnen worden gerealiseerd. Gebruik ook hiervoor eenduidige en, zo veel als mogelijk, kwantificeerbare toetsingscriteria. Betrek in de vergelijking van de alternatieven de effecten op de waterstandverlaging en de mate waarin een beroep gedaan wordt op de 'overruimte' van 6 cm.

5.3 Leemten in milieu-informatie

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten onvoldoende informatie kan worden opgenomen door gebrek aan gegevens. Spits dit toe op milieuaspecten die in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen, zodat de consequenties van het tekort beoordeeld kunnen worden. Geef ook aan of dat wat ontbreekt op korte termijn kan worden ingevuld.

5.4 Onzekerheden en evaluatieprogramma

Houd bij de vergelijking van de alternatieven en bij de toetsing van de alternatieven aan (project-) doelen en wettelijke grenswaarden expliciet rekening met de onzekerheden in effectbepalingen.¹⁵ Geef daarvoor in het MER inzicht in:¹⁶

- de waarschijnlijkheid dat effecten optreden, d.w.z. het realiteitsgehalte van de verschillende effectscenario's (best-case en worst-case);
- het belang van de onzekerheden in effectbepalingen voor de significantie van verschillen tussen alternatieven, en daarmee voor de vergelijking van alternatieven;

¹⁵ Effectbepalingen voor de toekomst zijn inherent onzeker. Het zijn veelal best mogelijke benaderingen op basis van in de praktijk ontwikkelde en getoetste modellen. De onzekerheden in de uitkomsten van modellen moeten wel worden onderkend. Schijnzekerheden leveren immers ondoelmatige keuzes en maatregelen op. Effecten kunnen meevallen, dan zijn te veel maatregelen genomen, of tegenvallen, als te weinig maatregelen genomen zijn.

¹⁶ Een factsheet op de website van de Commissie bevat meer informatie over het omgaan met onzekerheden in MER. (http://docs1.eia.nl/mer/diversen/factsheet_19_omgaan_met_onzekerheden_in_mer_webversie.pdf)

- op welke wijze en wanneer na realisering van het initiatief de daadwerkelijke effecten geëvalueerd worden, bijvoorbeeld via een oplevertoets, en welke maatregelen ‘achter de hand’ beschikbaar zijn als (project-)doelen en grenswaarden in de praktijk niet gehaald worden.¹⁷

5.5 Vorm en presentatie

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. Presenteer de vergelijking bij voorkeur met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

Zorg ervoor dat:

- het MER zo beknopt mogelijk is, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst zijn opgenomen;
- recent, goed leesbaar kaartmateriaal is gebruikt, met duidelijke legenda.

5.6 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven, de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief.

¹⁷ Dit sluit aan bij de adviezen van de Commissie Elverding. Met de oplevertoets wordt ook invulling gegeven aan de (tot op heden veelal niet nagekomen) verplichting tot evaluatie van een MER (art 7.39 t/m 7.42 van de Wet milieubeheer).

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: Provinciale Staten van Limburg

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Limburg

Besluit: vaststellen van een provinciaal inpassingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: gecombineerd plan/project-m.e.r. wegens aan de orde zijn van categorie C4/D4, C16.1, D3.2, D9, D11.3, D18.3, D22.2 en de verplichting tot het opstellen van een passende beoordeling.

Activiteit: gebiedsplan dat voorziet in onder meer ontgrondingen, aanleg van dijken, waterkeringen en hoogwatergeulen, uitbreiding van een haven en twee bedrijventerreinen en aanleg van een rondweg.

Bijzonderheden: Het betreft een plan met zeer uiteenlopende onderdelen. Deze verschillen ook sterk voor wat betreft schaal, soort milieueffecten, doorloopsnelheid, betrokken partijen en het reeds doorlopen proces. De Commissie adviseert daarom voor het MER twee 'clusters' binnen het plan te onderscheiden: de hoogwaterveiligheidsmaatregelen en enkele kleinere economische initiatieven enerzijds en de ingrepen rond Wanssum (haven, bedrijventerreinen en rondweg) anderzijds.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure: 23 april 2013

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 26 april t/m 6 juni 2013

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 28 april 2013

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 26 juni 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Ir. A.J. Blik

Ir. T.B.J. Bremer

Ir. C. van der Giessen

Drs. S.R.J. Jansen

Drs. G. Korf (werkgroepsecretaris)

Drs. C.C.D.F. van Ree

Ir. K.A.A. van der Spek

M.A.J. van der Tas (voorzitter)

Drs. G. de Zoeten

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van

haar advies. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Notitie reikwijdte en detailniveau Gebiedsontwikkeling Ooijen–Wanssum, Royal Haskoning DHV, 23 april 2013;
- MIRT Verkenning Ooijen–Wanssum, CSO Adviesbureau, 10 juli 2012;
- Notitie Getallen bij Gebiedsontwikkeling Ooijen Wanssum, provincie Limburg, juni 2013;
- Vooronderzoek gebiedsontwikkeling Ooijen Wanssum, gemeente Meerlo Wanssum, Econsultancy, 23 april 2009;
- Gebiedsontwikkeling Ooijen Wanssum, Vestigia, risicoanalyse archeologie, V570, 30 oktober 2008;
- Hoogwatergeul, Wanssum, gemeente Meerlo Wanssum, een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek en een oppervlaktekartering, rapport 1865, ADC Archeoprojecten, juni 2009;
- Gebiedsontwikkeling Ooijen Wanssum, gemeenten Horst a/d Maas en Venray, Inventariserend archeologisch onderzoek 'Verkenning Plus' Project Maasvallei Deelgebieden Hoogwatergeul Ooijen, Kop van Ooijen, Hoogwatergeul Wanssum en Wanssum haven, rapport 3183, ADC ArcheoProjecten, november 2012;
- Gemeenten Horst aan de Maas en Venray, Plangebied Klimaatbuffer Ooijen–Wanssum, Verkennend geo–archeologisch booronderzoek, BAAC Rapport V–11.0461, BAAC bv, maart 2013;
- Gebiedsontwikkeling, Ooijen–Wanssum, Quicksan in het kader van de Flora– en fauna–wet, Fase 1, Ecologica, augustus 2008;
- Oriëntatie natuurcompensatie gebiedsontwikkeling Ooijen–Wanssum, Ecologica, januari 2009;
- Visie natuur en landschap Ooijen–Wanssum, Arcadis/DLG , 27 december 2010;
- Activiteitenplan Klimaatbuffer Ooijen–Wanssum Staatsbosbeheer, DLG, 13 juli 2011;
- Voortoets natuurbeschermingswet 1998, gebiedsontwikkeling Ooijen–Wanssum, CSO, 1 juni 2012;
- Grondwatereffecten Nieuwe Rivier Oude Maasarm, Stroming, mei 2008;
- Meerjarenplan Zandmaas 2 – perspectief 2015–2050, Provincie Limburg, februari 2009;
- Oude Maasarm Ooijen–Wanssum, vergelijking groene en blauwe rivier, Royal Haskoning, 20 juni 2008;
- Reactivering Oude Maasarm Ooijen Wanssum– resultaten rivierkundig onderzoek 2008–2009, Royal Haskoning, maart 2010;
- Rivierkundige berekeningen Ooijen Wanssum MIRT–verkenningfase, Arcadis, juli 2012;
- Haalbaarheidsstudie Rondweg Wanssum, Oranjewoud, 10 maart 2009;
- Verkeersstudie Rondweg Wanssum, Oranjewoud, 10 maart 2009;
- Nieuwe Provinciale rondweg Wanssum, geluidsstudie, Peutz, 19 oktober 2012.

De Commissie heeft kennis genomen van 18 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 6 juni 2013 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

**Advies over reikwijdte en detailniveau van het
milieueffectrapport Gebiedsontwikkeling
Ooijen–Wanssum**

ISBN: 978-90-421-3783-7

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

